

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Διδαγμένο κείμενο

Πλάτωνος, Πρωταγόρας 320d–321b5

Ἦν γάρ ποτε χρόνος ὅτε θεοὶ μὲν ἦσαν, θνητὰ δὲ γένη οὐκ ἦν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ τούτοις χρόνος ἦλθεν εἰμαρμένος γενέσεως, τυποῦσιν αὐτὰ θεοὶ γῆς ἔνδον ἐκ γῆς καὶ πυρὸς μείξαντες καὶ τῶν ὅσα πυρὶ καὶ γῆ κεράννυται. Ἐπειδὴ δ' ἄγειν αὐτὰ πρὸς φῶς ἔμελλον, προσέταξαν Προμηθεὶ καὶ Ἐπιμηθεὶ κοσμησαί τε καὶ νεῖμαι δυνάμεις ἐκάστοις ὡς πρέπει. Προμηθεὴ δὲ παραιτεῖται Ἐπιμηθεὺς αὐτὸς νεῖμαι, “Νείμαντος δέ μου,” ἔφη, “ἐπίσκεψαι” καὶ οὕτω πείσας νέμει. Νέμων δὲ τοῖς μὲν ἰσχὺν ἄνευ τάχους προσῆπτεν, τοὺς δ' ἀσθενεστέρους τάχει ἐκόσμει· τοὺς δὲ ὤπλιζε, τοῖς δ' ἄοπλον διδοὺς φύσιν ἄλλην τιν' αὐτοῖς ἐμηχανᾶτο δύναμιν εἰς σωτηρίαν. Ἄ μὲν γὰρ αὐτῶν σμικρότητι ἤμπισχεν, πτηνὸν φυγὴν ἢ κατάγειον οἴκησιν ἔνεμεν· ἃ δὲ ἤϋξε μεγέθει, τῷδε αὐτῷ αὐτὰ ἔσωζεν· καὶ τᾶλλα οὕτως ἐπανισῶν ἔνεμεν. Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο εὐλάβειαν ἔχων μὴ τι γένος ἀϊστωθείη· ἐπειδὴ δὲ αὐτοῖς ἀλληλοφθοριῶν διαφυγὰς ἐπήρκεσε, πρὸς τὰς ἐκ Διὸς ὥρας εὐμάρειαν ἐμηχανᾶτο ἀμφιεννὺς αὐτὰ πυκναῖς τε θριξίν καὶ στερεοῖς δέρμασιν, ἱκανοῖς μὲν ἀμῦναι χειμῶνα, δυνατοῖς δὲ καὶ καύματα, καὶ εἰς εὐνάς ἰοῦσιν ὅπως ὑπάρχοι τὰ αὐτὰ ταῦτα στρωμνὴ οἰκεία τε καὶ αὐτοφυῆς ἐκάστω· καὶ ὑποδῶν τὰ μὲν ὀπλαῖς, τὰ δὲ [θριξίν καὶ] δέρμασιν στερεοῖς καὶ ἀναίμοις. Τούντεϋθεν τροφὰς ἄλλοις ἄλλας ἐξεπόριζεν, τοῖς μὲν ἐκ γῆς βοτάνην, ἄλλοις δὲ δένδρων καρπούς, τοῖς δὲ ῥίζας· ἔστι δ' οἷς ἔδωκεν εἶναι τροφήν ζῶων ἄλλων βοράν· καὶ τοῖς μὲν ὀλιγογονίαν προσῆψε, τοῖς δ' ἀναλίσκομένοις ὑπὸ τούτων πολυγονίαν, σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.

A1. Από το παραπάνω κείμενο να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του αποσπάσματος: «**Ταῦτα δὲ ἐμηχανᾶτο ... σωτηρίαν τῷ γένει πορίζων.**»

Μονάδες 10

B1. «Ἦν γάρ ποτε χρόνος ... καὶ γῆ κεράννυται»: Ποιες κοσμολογικές αντιλήψεις φαίνεται ότι ακολουθεῖ ο Πρωταγόρας στο χωρίο αυτό;

Μονάδες 15

B2. Να εντοπίσετε και να σχολιάσετε τα σημεία εκείνα του κειμένου, τα οποία φανερώνουν την ιδιαίτερη φροντίδα του Επιμηθέα για την ισορροπία του οικοσυστήματος.

Μονάδες 15

B3. Τι γνωρίζετε για τον μύθο ως μέθοδο έκθεσης των απόψεων του Πρωταγόρα και για τη στάση του Πλάτωνα απέναντι στη μέθοδο αυτή;

Μονάδες 10

B4. Να βρείτε στο παραπάνω κείμενο μία ετυμολογικά συγγενή λέξη για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

απαίτηση, ανίσχυρος, εύπορος, διατύπωση, φυτό, κρασί, δεσμός, ανάληψη, διάρκεια, προσφυγιά.

Μονάδες 10

Αδίδακτο κείμενο

Αίσχίνου, Περί παραπρεσβείας 80

Χρῆ δέ, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, τοὺς μὲν πρέσβεις θεωρεῖν πρὸς τὸν καιρὸν καθ' ὃν ἐπρέσβευον, τοὺς δὲ στρατηγούς πρὸς τὰς δυνάμεις ὧν ἡγοῦντο. καὶ γὰρ τὰς εἰκόνας ἴστατε, καὶ τὰς προεδρίας καὶ τοὺς στεφάνους καὶ τὰς ἐν πρυτανείῳ σιτήσεις δίδοτε, οὐ τοῖς τὴν εἰρήνην ἀπαγγείλασιν, ἀλλὰ τοῖς τὴν μάχην νικήσασιν. εἰ δ' ἔσονται τῶν πολέμων αἱ μὲν εὐθυναὶ τῶν πρέσβων, αἱ δὲ δωρεαὶ τῶν στρατηγῶν, ἀσπόνδους καὶ ἀκηρύκτους τοὺς πολέμους ποιήσετε· οὐδεὶς γὰρ ἐθελήσει πρεσβεύειν.

αἱ εἰκόνες = τα αγάλματα

αἱ προεδρίαὶ = οἱ τιμητικὲς θέσεις, ἡ πρωτοκαθεδρία

G1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του κειμένου.

Μονάδες 20

G2. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:

τοὺς πρέσβεις : τὴν αἰτιατικὴ ἐνικὸύ.

θεωρεῖν : τὸ δεύτερο πληθυντικὸ πρόσωπο τῆς οριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ σὴν ἴδια φωνή.

ὃν : τὴ δοτικὴ πληθυντικὸύ σὸ θηλυκὸ γένος.

ἐπρέσβευον : τὸ ἀπαρέμφατο παρακειμένου σὴν ἴδια φωνή.

τὰς δυνάμεις : τὴν κλητικὴ ἐνικὸύ.

ἴστατε : τὸ τρίτο ἐνικὸ πρόσωπο τῆς προστακτικῆς τοῦ ἐνεστώτα σὴ μέση φωνή.

ἀπαγγείλασιν : τὸ πρῶτο πληθυντικὸ πρόσωπο εὐκτικῆς τοῦ μέλλοντα σὴν ἴδια φωνή.

νικήσασιν : τὴ γενικὴ ἐνικὸύ τῆς μετοχῆς τοῦ ἐνεστώτα σὸ ἀρσενικὸ γένος.

ἔσονται : τὸ δεύτερο ἐνικὸ πρόσωπο τῆς οριστικῆς τοῦ παρατατικοῦ.

δωρεαὶ : τὴ γενικὴ πληθυντικὸύ.

Μονάδες 10

Γ3.α. Να γίνει πλήρης συντακτική αναγνώριση των παρακάτω λέξεων και φράσεων:

Ἀθηναῖοι, θεωρεῖν, πρὸς τὸν καιρὸν, τοῖς ἀπαγγείλασιν, τῶν πρέσβων, ἀκηρύκτους.

(μονάδες 6)

Γ3.β. «οὐδείς γὰρ ἐθέλησει πρεσβεύειν»: Να μετατρέψετε την πρόταση σε πλάγιο λόγο με όλους τους δυνατούς τρόπους, με εξάρτηση από το «**Οὗτος ἔλεγεν**».

(μονάδες 4)

Μονάδες 10

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ!!!